

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 31

Indhold

- **Aktuelt i marken**
 - Ændringer af efterafgrøder
 - Vinterraps
 - Hvornår kan efterårsgødskning give mening?
 - Prøv et abonnement på Plante-IT-programmer
- **Regler og tilskud**
 - Slåning af brakarealer mm
 - Boxer og Boxer 800EC
 - Arrangementer og kurser

AKTUELT I MARKEN

Ændringer af efterafgrøder

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Har du ændret dine efterafgrøder i forhold til det planlagte i Markbogen, skal det ændres i dit Fællesskema hvis det er målrettede og/eller i GKEA-skemaet alt efter hvad der er ændret. Det gælder også hvis der er tale om forsinket etablering.

Vær særlig opmærksom på tidlig såning som let kan overses i planen eller at der etableres ekstra, fordi der er gode muligheder for det i år.

Vinterraps

Vinterrapsen er kommet rigtig godt fra start mange steder og er tidlig etableret pga. den relativt tidlige høst. De tidligt såede marker har nu op til 6 løvblade og der er sået vinterraps flere steder i de sidste dage. Det giver en stor variation i markerne især i forhold til det vi melder ud her i TILVÆKST Salgsafgrøder.

Vinterraps sået i september, har normalt ikke et tilstrækkeligt udbyttepotentiale.

Billede 1 Tidligt sået vinterraps. Rapsen her har pr. 1. sep. op til 6 løvblade og vækstregulering er aktuelt, da marken forventes at have kraftig vækst her i efteråret. Foto: Mikael D. Fleng.

Skadedyr

De tidligt såede marker med 5-6 blade, vil formentlige kunne modstå bladnav af jordlopper og snegle. Her vil næste udfordring være at ramme det optimale tidspunkt for bekæmpelse af jordloppens larve som vil være sidst i september til midten af oktober.

De senere såede marker er i stigende risiko for skade pga. lopper og snegle. De marker der netop er sået, vil være meget udsat for angreb og den forholdsvis langsomme vækst ved sen såning, går dem ekstra sårbare.

Generelt gælder det at følge udviklingen i marken og det gøres bedst ved at komme godt rundt i hele marken. Der kan være store forskelle på angrebsgraden.

Vækstregulering

Særligt ved nedenstående forhold er vækstregulering aktuelt:

- Tidligt såede marker
- Sorter med kraftig vækst
- Marker med højt plantetal, over 50 pl. pr. m²
- Marker hvor der er tilført meget gødning, især ved husdyrgødning.
- Mildt efterår
- Arealer med erfaring for vinterskader

Læs mere om vinterraps i **TILVÆKST Salgsafgrøder**.

Lys bladplet

Lys bladplet ses ikke så ofte i vores område og sjældent så meget at der er behov for bekæmpelse. Hvis der skal bekæmpes, vil der være tale om en forårssprøjtning.

Hvornår kan efterårsgødskning give mening?

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Normalt er der ikke behov for gødskning af vintersæd om efteråret, da mineralisering af næringsstoffer i efteråret oftest er rigelig til at dække behovet. Brug af gødning kan dog være relevant i særlige situationer.

Størst behov ses ved:

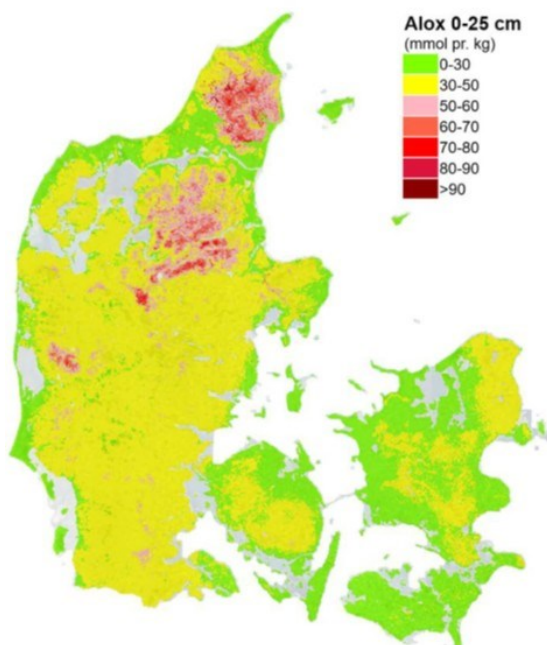
- **Pløjefri dyrkning med halmnedmuldning.** Nedbrydningen af halm sker i rodzonen og binder næringsstoffer midlertidigt. Her kan en mindre mængde gødning give en synlig etableringsgevinst.
- **Vintersæd efter kartofler på sandjord.** Kartofler tømmer jorden for kalium, og ved sen optagning er der ofte næsten ingen tilgængeligt K tilbage. Da mineralisering i oktober er lav pga. faldende jordtemperatur, kan vintersæden hurtigt mangle kalium inden vinter. Her kan en målrettet K-tildeling være afgørende for at sikre god overvintring.
- **Kendte og tilbagevendende udfordringer** med udvintring, svag vækst i efteråret eller næringsstofmangel.
- **Manganmangel** i marker med rigelig højt reaktionstal, kan lidt sur gødning øge mangantilgængeligheden
- **Lav kvælstofforsyning** Højt udbytte + halmnedmuldning + ingen husdyrgødning de seneste år
- **Lave fosfortal** eller særlige forhold f.eks. marine aflejringer eller arealer med "overset fosforbehov". Disse arealer ligger mest i Vendsyssel og i området mellem Ringkøbing, Skjern og Videbæk. Se figur 1

Anbefalinger

- **Mangan:** Sur gødning (fx 50 kg svovlsur ammoniak = 11 kg N) eller 40 kg DAP. Altid suppleret 1–3 sprøjtninger med manganmidler i efteråret.
- **Kvælstof:** Sjældent nødvendigt. Kun hvor jorden frigiver meget lidt N. Placering af maks. 15 kg N/ha (fx svovlsur ammoniak eller DAP).
- **Fosfor:** Behov ved Pt. < 2 (ler) eller < 3 (sand). Brug 40–75 kg DAP eller 40 kg TSP, evt. blandet i udsæden. Vigtigt på marine jorder og i Vendsyssel samt i området mellem Ringkøbing, Skjern og Videbæk. Se figur 1
- **Kalium:** 25-30 kg kalium øger overvintringssikkerheden, især på sandjord med lavt K-tal (< 6). Merudbytte er dog vanskeligt at dokumentere.

Praktisk råd

- Placering eller iblanding ved såning giver bedst effekt
- Hvis du er i tvivl, så prøv striber i marken med og uden efterårsgødning. Det giver et godt indtryk af behovet og kan kontrolleres ved høst.

Figur 1 I de lyserøde til røde områder, kan det være nødvendigt at tildele fosfor i efteråret for at opnå et bedre udbytte i forhold til en forårstildeling af fosfor. Kilde SEGES.

Regler

Ifølge de danske gødningsregler:

- Du må maksimalt tildele 15 kg N/ha til vintersæd i efteråret.
- Fosforloftet skal altid overholdes ved brug af handelsgødning på husdyrejendomme.
- Tildelingen skal ske senest 1. oktober.
- Bruges kvælstof i handelsgødning f.eks. DAP eller svovlsur ammoniak, skal der laves en skriftlig erklæring om, at reglerne er overholdt.

Alternativt kan registrering i et markregistreringsprogram f.eks. FarmTracking, Næsgaard MARK eller lignende, erstatte erklæringen.

Prøv et abonnement på Plante-IT-programmer

Fra 1. september 2025 og indtil 31. marts 2026 kan du gratis og uden binding prøve et Plante-IT-program som FarmTracking eller CropManager. Fra 1. oktober 2025 til 31. december 2025 kan du ligeledes prøve KemiTjek.

Læs mere om produkterne her:

- FarmTracking Basic + Premium
- CropManager – Tildelingskort og varslingspakke
- KemiTjek

REGLER OG TILSKUD

Slåning af brakarealer mm

Brakarealer der skal slås af, slåningsbrak april og/eller 1. aug. til 25 okt. skal være slået af senest 25 okt. Vi anbefaler dog slåning inden 15. sept. for at undgå høringsbreve efter satellitkontrol.

Blomster- og bestøverbrak må slås af nu, men er ikke et krav. Vi anbefaler det ikke, da det efterfølgende kan være svært at kontrollere, om marken lever op til krav om artssammensætning og overflade-dækning af jord.

Husk at brakarealerne skal ligge hele kalenderåret og kan fortsætte i 2026 hvis historikken med hensyn til græs i 5 år tillader det. 2. års blomster-/bestøverbrak kan fortsætte som slåningsbrak eller genetableres som en førsteårs

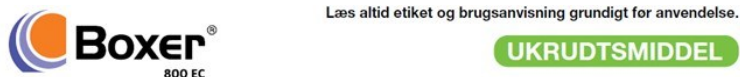
blomsterbrak.

Vi kender pt ikke størrelsen på tilskud til brak generelt. Det forlyder at støtten bliver betydeligt mindre, særligt det over 4 %, men det afventer vi.

Boxer og Boxer 800EC

Hidtil har vi brugt Boxer til ukrudtsbekæmpelse i vintersæd, men den er nu kommet i en ny formulering, Boxer 800EC, se figur 2.

Den kendte Boxer forsætter på markedet, da den har en række godkendelser til "mindre anvendelse" det har den nye ikke. Den nye Boxer 800EC er en smule billigere i afgift. Der er små forskelle i godkendelserne, så det er vigtigt at læse etiketten godt igennem.

BRUGSANVISNING

GENERELT

Det aktive stof i Boxer® 800 EC er prosulfocarb (HRAC gruppe N). Boxer® 800 EC bekæmper effektivt græsser og tokimbladet ukrudt i kartofler, vintersæd, og frøgræs (rajgræs, rødsvingel og engrapgræs). Aktivstoffet optages af både den overjordiske plantemasse men også af rødderne. Produkter indeholdende prosulfocarb kun må anvendes en gang per vækstsæson.

AFGRØDE, DOSERING OG SPRØJTETIDSPUNKT

AFGRØDE	DOSERING	SKADEVOLDER	BEMÆRKNINGER
Vinterhvede Vinterbyg Rug Triticale	1,5-4,0 liter	Burresnerre og visse 2 kimbladede arter Vindaks Enårig rapgræs	Boxer® 800 EC kan bruges fra såning og frem til kornets 3-bladsstadium. Det optimale tidspunkt er når sprøjtesporene er synlige
Kartofler	4,0 liter/ha	Sort natskygge, burresnerre og enårig rapgræs	Boxer® 800 EC anvendes inden kartoflernes fremspiring og efter færdighypning.
Rajgræs Rødsvingel Engrapgræs til frø	1,0-1,5 liter/ha	Vindaks, enårig rapgræs. Burresnerre og andre 2 kimbladede arter	Boxer® 800 EC anvendes om efteråret når afgrøden er vejetableret.

Figur 2 Boxer 800 EC. Kilde: Syngenta's hjemmeside.

Arrangementer og kurser

Se mere på vores hjemmeside.

- RIBE – Maskinhusmøde: Landbruget og Knudedyb
- HERNING - Bliv klædt på som leder
- VEJEN – Jagt og grøn trepart
- SØRVAD – Bedriftsbesøg hos Pogager Agro ApS
- Åbent Landbrug 2025
- Flere sprøjteopfølgingskurser 2025